

Avd. för avfall och miljö

Statens kärnkraftinspektion
106 58 Stockholm

REMISSYTTRANDE

Datum 2006-05-29 Vår referens 2006/1610-255

Ert datum 2006-05-10 Er referens SKI 2006/539

AB SVAFO:s kostnadsberäkning 2006

Statens strålskyddsinstitut (SSI) lämnar följande yttrande med anledning av SKI:s remiss av årets kostnadsberäkning från AB SVAFO enligt lagen (1988:1597) om hantering av visst radioaktivt avfall m.m.

Synpunkter på kostnadsberäkningen

SSI anser att årets kostnadsberäkning i flera avseenden är bättre än tidigare års kostnadsberäkningar, men att ytterligare förbättringar krävs för att möjliggöra en djupare granskning. Med nuvarande underlag kan SSI inte bedöma hur långt de medel som fonderas kommer att räcka vid genomförandet av de åtgärder som avses i Studsvikslagen. SSI anser dock att det finns ett flertal faktorer som indikerar att årets kostnadsuppskattning kan vara för låg:

- Kostnadsuppskattningen ökar successivt när ytterligare information tillkommer om det avfall som ska tas om hand och de anläggningar som ska rivas.
- Avfall och anläggningar är otillräckligt karakteriserade, vilket innebär att det inte i tillräcklig detalj går att bedöma vilka åtgärder som kommer att behövas.
- Tidsplanerna för enskilda rivningsprojekt förefaller vara optimistiska.
- Budgetar och tidsplaner för genomförda projekt har överskridits.
- Kostnadsberäkningen specificerar inte kostnader för avfallshantering och strålskyddsåtgärder vid rivning på ett tillräckligt tydligt sätt.

Med tanke på att de totala framtida kostnaderna år 2000 uppskattades till 1400 MSEK och i år uppskattas till 1740 MSEK, samtidigt som ca 390 MSEK förbrukats under åren 2000-2005, anser SSI att det inte kan uteslutas att de framtida kostnaderna är underskattade med åtskilliga hundratals MSEK.

Behov av osäkerhetsanalyser

Årets kostnadsberäkning nämner i flera fall osäkerheter som kan göra att kostnaderna ökar, men bara i enstaka fall görs en uppskattning av högsta möjliga kostnad. Liksom tidigare år anser SSI att AB SVAFO bör göra en grundlig analys av hur kostnader och avgifter påverkas av olika osäkerhetsfaktorer. Exempel på sådana faktorer är att planerade åtgärder tar längre tid än beräknat, rivning sker tidigare eller senare än planerat, eller att problem uppstår som idag bedöms som möjliga men inte sannolika. För att ge underlag till en sådan analys av osäkerhetsfaktorer bör enligt SSI utvärderingar göras av de projekt som hittills genomförts. Även internationella erfarenheter bör beaktas.

Behov av åtgärder i Ranstad

AB SVAFO aviserar i årets kostnadsberäkning att man avser att tidigare lägga åtgärderna för efterbehandlingen av industriområdet i Ranstad. SSI ser positivt på detta. Kostnaden för efterbehandlingen av industriområdet har i årets kostnadsberäkning omvärderats från 85 MSEK till 41 MSEK. Något underlag för denna kostnadsuppskattning har inte presenterats och det är för SSI inte uppenbart hur AB SVAFO resonerat för att reducera kostnaderna med en faktor två jämfört med tidigare kostnadsberäkning. SSI ser det som särskilt angeläget att det avfall som finns inom området omhändertas. AB SVAFO bör därför åläggas att komplettera underlaget med en detaljerad förteckning över vilket avfall som man avser att ta hand om och vilka kostnader som är förknippade med detta.

Synpunkter på rivningsstudierna

För rivningsprojekten hänvisas liksom tidigare år till de rivningsstudier som AB SVAFO låtit göra. Rivningsstudierna redovisar olika planerade åtgärder och kostnader i stor detalj, dock inte när det gäller åtgärder och kostnader för avfallshantering och strålskyddsåtgärder, vilket gör att SSI inte kan bedöma om dessa kostnader finns medtagna.

En annan generell brist hos rivningsstudierna är att de baseras på otillräcklig kunskap om förekomsten av radioaktiva ämnen. SSI gör denna bedömning baserat på en inspektion av avvecklingsplaneringen för de kärntekniska anläggningarna i Studsvik, som genomfördes av SSI i juni 2005.

Vid möte med AB SVAFO har det framkommit att AB SVAFO avser att göra en översyn av flera av rivningsstudierna. SSI ser positivt på detta och vill poängtera betydelsen av internationella jämförelser och att personal med god kunskap om anläggningarna ges möjlighet att delta i arbetet.

Synpunkter på avvecklingsplanerna

I årets kostnadsberäkning anges att avvecklingsplaner har lämnats till SKI för samtliga SVAFO:s anläggningar och att planeringen godkänts av såväl SSI som SKI. Detta påstående är felaktigt eftersom SSI inte har godkänt några avvecklingsplaner. Däremot har SSI i samband med den ovan nämnda inspektionen av avvecklingsplanering för de kärntekniska anläggningarna i Studsvik erhållit preliminära avvecklingsplaner för anläggningarna. SSI konstaterade vid inspektionen att planeringen inte uppfyllde vissa krav som ställs i SSI:s föreskrifter om planering inför och under avveckling av kärntekniska anläggningar (SSI FS 2002:4). Såväl AB SVAFO som Studsvik Nuclear AB förelades av SSI att komplettera sina planeringar. Viss komplettering återstår ännu.

SSI noterar att den antagna tidpunkten för rivning av reaktoranläggningen i Studsvik kommer att omvärderas för att optimera totalkostnaden. SSI ser positivt på att rivningstidpunkten omvärderas men anser att även andra faktorer än de rent ekonomiska bör beaktas. Exempel på andra faktorer är risker för personal, påverkan på omgivningen, tillgång till kompetent personal, förutsättningar för hantering av uppkommet avfall samt risken att ansvaret för avvecklingen överförs på kommande generationer.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Taina Bäckström. I ärendets slutliga handläggning har deltagit ekonomichef Clas Callander, verksamhetsansvariga Johanna Sandwall och Ann-Christin Hägg samt strålskyddsinspektörerna Qin Svantesson och Karin Fritioff. Föredragande har varit strålskyddsinspektör Henrik Efraimsson.

För Statens strålskyddsinstitut

Taina Bäckström

Henrik Efraimsson

Kopia: AB SVAFO
Svensk Kärnbränslehantering AB
Studsvik Nuclear AB
Vattenfall AB
Miljödepartementet